

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Завдання 1. Укажіть ознаки мовної трансформації.

- 1) спосіб перекладу;
- 2) метод породження вторинних мовних структур у МП;
- 3) зміна лексичної наповнюваності мовної структури ВМ;
- 4) закономірний характер перетворень;
- 5) морфологічна відповідність між подібними реченнями ВМ і МП;
- 6) синтаксичне співвідношення між мовою оригіналу і мовою перекладу;
- 7) моделювання морфо-синтаксичних відповідностей.

Завдання 2. Визначте типи перекладацьких трансформацій.

- 1) зміна порядку елементів повідомлення;
- 2) перестановка компонентів речення та висловлення;
- 3) заміна типу конструкції;
- 4) додавання;
- 5) еліпсис;
- 6) перетворення ядерної структури ВМ;
- 7) транслітерація;
- 8) транскрипція.

Завдання 3. Які мотиви обумовлюють перестановку елементів висловлення в процесі перекладу?

1. Розбіжність синтаксичної структури ВМ і МП;
2. Устояна традиція заміни одного типу речення в мові оригіналу іншим типом, характерним для мови перекладу;
3. Специфіка способів вираження предикативності;
4. Розбіжність морфологічних способів вираження модальності;
5. Розбіжність структури компонентів складного синтаксичного цілого;
6. Суб'єктивне бажання перекладача.

Завдання 4. Які елементи мови оригіналу можуть бути піддані перестановці в процесі перекладу?

- 1) слова;
- 2) словосполучення;
- 3) предикативні частини складного речення;
- 4) речення як структурні частини складного синтаксичного цілого;
- 5) лексикалізовані словосполучення.

Завдання 5. Укажіть тотожні засоби вираження антонімічної заміни української, російської та англійської мов у процесі перекладу.

- 1) подвійне заперечення;
- 2) негативна частка перед антонімічною заміною з негативною семою;
- 3) прийменники;
- 4) заміна частковозаперечної модальності загальнозаперечною модальніс-тю.

Завдання 6. Який вид трансформації представляє прономіналізація?

- 1) перестановку;
- 2) заміну;
- 3) додавання;
- 4) опущення.

Завдання 7. Чи можуть англійські прикметники при перекладі на українську (російську) мову замінюватися іменниками?

1. Так, якщо це відносні прикметники із семою належності;
2. Так, якщо прикметники утворюють компаратив;
3. Так, якщо англійський прикметник, що позначає ступінь ознаки, має відповідність в іменнику української (російської) мови зі значенням збільшеності / зменшеності;
4. Ні, тому що прикметник та іменник відносяться до різних частин мови;

5. Ні тому що прикметник та іменник мають різне категоріальне значення;
6. Ні, тому що прикметник та іменник мають різні словозмінні парадигми.

Завдання 8. Чим пояснити можливість заміни повного прикметника в англійській мові російським іменником у формі родового відмінка, порівн.: *англ. Australian prosperity -рос. процветание Австралии.*

1. В англо-російських відповідностях мають місце означальні відношення.
2. Буквальний атрибутивний переклад у російській мові набуває стилістичного забарвлення розмовності.
3. Зіставлювані словосполучення виражають тотожні семи належності.
4. У заміні виявляється прагнення урізноманітити форми.

Завдання 9. Чи припустимо використання інверсійного порядку слів речення при перекладі з англійської на українську мову?

1. Так, тому що зміна порядку та напрямку розташування компонентів речення в українській мові при перекладі з англійської може бути викликана розбіжністю правил синтаксичного конструювання двох мов.
2. Так, тому що переклад з англійської мови допускає перестановку членів речення в українській мові відповідно до вимог функціонального стилю.
3. Так, тому що порядок слів в англійській мові прямий (жорстко фіксований), а в українській відносно вільний.
4. Ні, тому що переклад повинен максимально адекватно відбити актуальне членування речення.

Завдання 10. Як переводиться на українську мову займенник *you*, що відповідає українським займенникам *ти* і *ви*?

1. Вибір здійснюється відповідно до контексту.
2. Семантична еквівалентність установлюється на рівні всього перекладного тексту.
3. Трансформація при перекладі відбувається шляхом перерозподілу семантичних елементів тексту на ВМ в мові перекладу.
4. Вибір робиться на користь конкретного найменування.

Завдання 11. Відзначте особливості перекладу англійського речення на українську мову. *англ. He was pretty heavy drinker. укр. Він не як кінь.*

1. Збереження тотожності глибинної семантичної структури.
2. Послівний переклад усього тексту.
3. Номінативна семантична еквівалентність тексту.
4. Спільність пропозиції.
5. Наявність суб'єктивно-емоційного компонента в інформаційній структурі обох мов.
6. Перестановка порядку розташування членів речення при перекладі.
7. Субстантивація прикметників.
8. Використання фразеологічних сполучень У ВМ.
9. Ідіоматичність фразеологічних одиниць.

Завдання 12. Чим відрізняється переклад речення від оригіналу? *англ. Where can I get my suit pressed?*

укр. Куди можна віддати відпрасувати костюм?

1. Номінативною семантикою.
2. Порядком слів.
3. Віднесеністю перекладу та оригіналу до різних класифікаційних класів.
4. Особовою / безособовою формою речення.
5. Перестановкою лексем.
6. Заміною компонентів.
7. Додаванням у процесі трансформації.
8. Опущенням лексем.

Завдання 13. Які трансформації супроводжують переклад на російську мову тексту? *англ. / like it. рос. Мне нравится это.*

1. Заміна прямого порядку зворотним.
2. Зміною актантних місць.

3. Заміна активної конструкції пасивною.
4. Вираження суб'єкта непрямим відмінком.
5. Перестановка доповнення it.
6. Заміна рема-тематичної структури.

Завдання 14. Співвіднесіть номер найменування структурної трансформації з перекладним матеріалом.

- 1) трансформація;
- 2) транслітерація;
- 3) калькування; описовий переклад;
- 4) наближений переклад;
- 5) трансплантація.
- a) sky-scrapers - хмарочос;
- б) troika - трійка;
- в) robot - робот;
- г) demo - демонстраційна версія;
- д) GDI - загальний інтерфейс до даних.

Завдання 15. Укажіть лексичні кальки.

- 1) convention - конвенція;
- 2) conviction - переконання;
- 3) subdivision - підрозділ;
- 4) push-button - кнопкове керування.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Дайте визначення перестановки як виду перекладацької трансформації.
2. Які різновиди елементів мови можуть бути піддані перестановці в процесі перекладу?
3. У якому зі співвідносних у ланцюжку перекладу мов - у мові оригіналу чи в мові перекладу має місце явище перестановки?
4. Чим викликана перестановка слів у перекладі з англійської мови на українську?
5. Чим відрізняється порядок слів в українській, російській і англійській мовах?
6. У якому випадку порядок слів в українській, російській і англійській мовах збігається?
7. Чи може при прямому порядку слів в українській мові як рема виступати підмет?
8. Чи можливі заміни при перекладі?
9. Які одиниці мови можуть бути піддані заміні?
10. Чи можуть при перекладі замінитися форми слова (форми числа іменників, форми часу дієслова й т. ін.)?
11. Чи можлива заміна однієї частини мови оригіналу іншою частиною мови перекладу?
12. До якого виду трансформації відноситься прономіналізація?
13. Які заміни можуть уживатися в англійській мові замість присвійного прикметника?
14. Чи може мінятися прямий порядок слів в англійській мові при комуні-кативному членуванні?
15. У якому випадку при перекладі з англійської мови на українську мову підмет замінюється обставиною?
16. Укажіть, який вид трансформації має місце при перекладі з російської мови на українську? рос. После обеда у них был долгий душевный разговор.-укр. Після обіду вони довго душевно розмовляли?
17. Чи можлива заміна при перекладі складного речення простим?
18. Які заміни синтаксичної структури можливі при перекладі з англійської мови на українську?
19. Який характер носять лексичні заміни при перекладі?
20. Як пояснити можливість використання при перекладі нееквівалентних лексичних замін?
21. Які фактори обумовлюють відсутність лексичної еквівалентності в перекладі?
22. За допомогою яких засобів здійснюється антонімічний переклад?
23. Якими причинами викликається додавання при перекладі?
24. Які фактори обумовлюють опущення слів?
25. Якому явищу трансформації при перекладі відповідає компресія тексту?